Autorzy:
Grzegorz Kierejsza
Cezary Tulin

TEST PRZED MATURĄ 2007

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY Z HISTORII

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 21 stron (zadania 1–33). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Podczas egzaminu możesz korzystać z ołówka i gumki (wyłącznie do rysunków), linijki.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie **100 punktów**

OPERON

Arkusz przygotowany przez Wydawnictwo Pedagogiczne OPERON na wzór oryginalnego arkusza maturalnego

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 1. (*4 pkt*)

Przyporządkuj właściwe podpisy do zaprezentowanych niżej przykładów pisma starożytnego i średniowiecznego, wpisując je pod każdą grafiką.

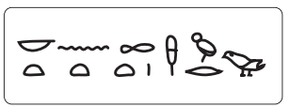

a) . . . . . b) . . . . .

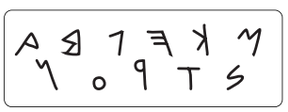

c) . . . . . d) . . . . .

pismo klinowe, pismo hieroglificzne, pismo greckie, pismo arabskie, pismo runiczne, minuskuła karolińska

Zadanie 2. (*2 pkt*)

Wśród wymienionych w tabeli postaci z dziejów starożytnej Grecji wskaż tę, która była chronologicznie pierwsza i oznacz ją literą A w rubryce „Odpowiedź". Literą B oznacz postać, która była chronologicznie ostatnia.

Lp.	Postać	Odpowiedź
1.	Hezjod	
2.	Aleksander Macedoński	
3.	Klejstenes	
4.	Pizystrat	
5.	Solon	

Zadanie 3. (*4 pkt*)

W tabeli przytoczono definicje czterech pojęć z zakresu ustroju państw starożytnych. Uzupełnij tabelę, wpisując odpowiednie terminy we właściwe rubryki.

Lp.	Definicja	Termin
1.	Forma ustrojowa państwa, w której władzę sprawują kapłani.	
2.	Najwyżsi urzędnicy państwowi starożytnych Aten, wybierani na rok spośród eupatrydów.	
3.	Organ władzy w starożytnej Sparcie, w którym zasiadali wyłącznie starcy.	
4.	Dwaj najwyżsi urzędnicy w starożytnym Rzymie okresu republiki, wybierani przez komicje centurialne.	

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 4. (*3 pkt*)

Wskaż informacje prawdzie i fałszywe, przyporządkowując im literę P (prawda) lub F (fałsz).

Lp.	Stwierdzenie	Odpowiedź
1.	Ostracyzm był sądem w starożytnej Sparcie, w którym uczestniczyli wszyscy wolni mężczyźni powyżej 18 roku życia.	
2.	Tyrani w starożytnej Grecji byli jedynowładcami, którzy zdobyli władzę poprzez złamanie zasad funkcjonującego systemu ustrojowego. Początkowo termin ten nie miał zabarwienia negatywnego.	
3.	Plebejusze stanowili najwyższą warstwę społeczną w starożytnym Rzymie, ukształtowaną w końcu IV i w III w. p.n.e.; przedstawiciele plebejuszy sprawowali najwyższe urzędy (pretura i konsulat) i zasiadali w senacie, starając się nie dopuścić do tych godności ludzi spoza swej grupy.	

Zadanie 5. (*3 pkt*)

Przeczytaj podane biogramy, a następnie wybierz i wpisz pod każdym z nich imię postaci, do której się on odnosi.

Juliusz Cezar, Oktawian August, Neron, Marek Aureliusz, Dioklecjan, Justynian I Wielki, Konstantyn I Wielki

Tekst A

Mając lat 19, z własnej pobudki i za własne pieniądze zgromadziłem wojsko, przy pomocy którego przywróciłem wolność rzeczypospolitej, uciśnionej przez tyranię jednego stronnictwa. Za to senat na mocy zaszczytnej uchwały przyjął mię do swego grona za konsulatu G. Pansy i A. Hircjusza, dając mi równocześnie prawo zabierania głosu między byłymi konsulami, a nadto przyznał mi dowództwo wojskowe. Zarazem kazał mi w charakterze byłego pretora baczyć wspólnie z konsulami, by rzeczpospolita żadnej nie poniosła szkody. Lud zaś w tym samym roku, gdy obaj konsulowie w wojnie polegli, wybrał mię konsulem i jednym z 3 mężów (triumwirem) dla uporządkowania rzeczypospolitej.

Morderców ojca mojego, mszcząc się za ich zbrodnię, na podstawie prawnych wyroków sądowych wypędziłem na wygnanie, a gdy następnie wojnę rzeczypospolitej wydali, dwukrotnie ich w otwartym pokonałem boju. [...]. Kiedy to pisałem byłem 13 razy konsulem i liczyłem 37 rok mojej władzy trybuńskiej.

Dyktatury, która ofiarował mi lud cały i senat [...] nie przyjąłem. [...]

Za 6-go i 7-go konsulatu, kiedy ukończyłem wojny domowe, oddałem rzeczpospolitą w ręce senatu i ludu rzymskiego. Za tę zasługę moją uchwałą senatu zostałem nazwany Augustus [...].

Cyt. za: L. Piotrowicz, Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej, z. 11, Kraków 1923, s. 4–8.

Postać: .....

Tekst B

Jako chłopiec zapoznał się ze wszystkiemi niemal sztukami wyzwolonemi. Od filozofji jednak odwiodła go matka, powiadając, że jest nieodpowiednia dla przyszłego władcy, od studjowania zaś starych mówców nauczyciel jego, Seneka, chcąc go tem dłużej utrzymać w podziwie dla siebie. Mając więc pociąg do sztuki poetyckiej, chętnie i bez trudu układał pieśni [...].

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Głównie jednak gonił za popularnością, współzawodnicząc ze wszystkimi, którzy w jakikolwiek sposób działali na umysły tłumu. Pojawiła się pogłoska, że po triumfach na scenie wystąpi w najbliższym czasie na igrzyskach olimpijskich między atletami. I tę bowiem sztukę gorliwie uprawiał... [...] Właściwą była mu żądza sławy, któraby trwała wieki, lecz ją nierozumnie objawiał. [...]
Matkę, która śledziła słowa i czyny jego i zbyt surowo starała się oddziałać na ich poprawę, [...] usunął nawet ze wspólnego mieszkania i z Palatynu. W wyszukiwaniu udręczeń dla niej nie miał żadnego skrupułu; nasyłał ludzi, którzy gdy w Rzymie bawiła, procesami nękać ją mieli [...]. W końcu groźbami jej i zapalczywością przestraszony postanowił ją zgładzić.

Cyt. za: L. Piotrowicz, Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej, z. 11, Kraków 1923, s. 12.

Postać: .....

Tekst C

[...] był wybitnym mężem, choć nie bez ujemnych cech charakteru; on pierwszy wprowadził wyszukane, złotem tkane jedwabne szaty purpurowe i drogimi kamieniami wysadzane obuwie. Pierwszy też od czasów Kaliguli i Domicjana polecił nazywać się publicznie panem i bogiem, i przy powitaniu cześć sobie boska oddawać... Te ujemne cechy były jednak przysłonięte jego zaletami i choć się panem kazał nazywać, był ojcem swoich poddanych.
[...] zamianował [...] cesarzem wiernego przyjaciela swego, Maksymjana, człowieka o niewielkiem wykształceniu, ale dobrego i zdolnego żołnierza. [...] Ponieważ współcześnie Persowie trapili okrutnie wschodnie prowincje, Afrykę plemiona mauretańskie, a nadto w Egipcie wystąpił nowy uzurpator, więc dobrali sobie pomocników z tytułem Cezarów w osobach Konstancjusza i Galerjusza, których złączyli ze sobą węzłem powinowactwa.

Cyt. za: L. Piotrowicz, Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej, z. 12, Kraków 1923, s. 1.

Postać: .....

Zadanie 6. (*4 pkt*)

Przeanalizuj poniższe mapki ukazujące zmiany obszaru Imperium Rzymskiego, a następnie przyporządkuj im właściwe tytuły i wpisz je pod każdą z nich.

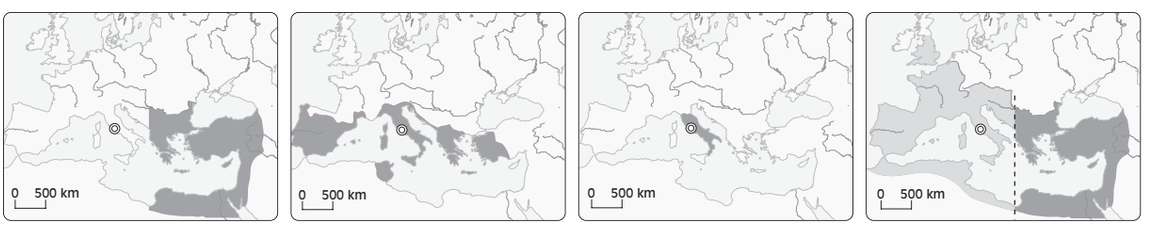

a) ..... b) ..... c) ..... d) .....

....

Państwo rzymskie ok. 600 r. p.n.e.
Państwo rzymskie ok. 300 r. p.n.e.
Państwo rzymskie ok. 150 r. p.n.e.
Państwo rzymskie ok. 150 r. n.e.
Państwo rzymskie ok. 395 r. n.e.
Państwo wschodniorzymskie ok. 600 r. n.e.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 7. (*1 pkt*)

Przeanalizuj poniższą mapę i nadaj jej tytuł, pamiętając, że musi on uwzględniać chronologię (podanie epoki historycznej) i tematykę.

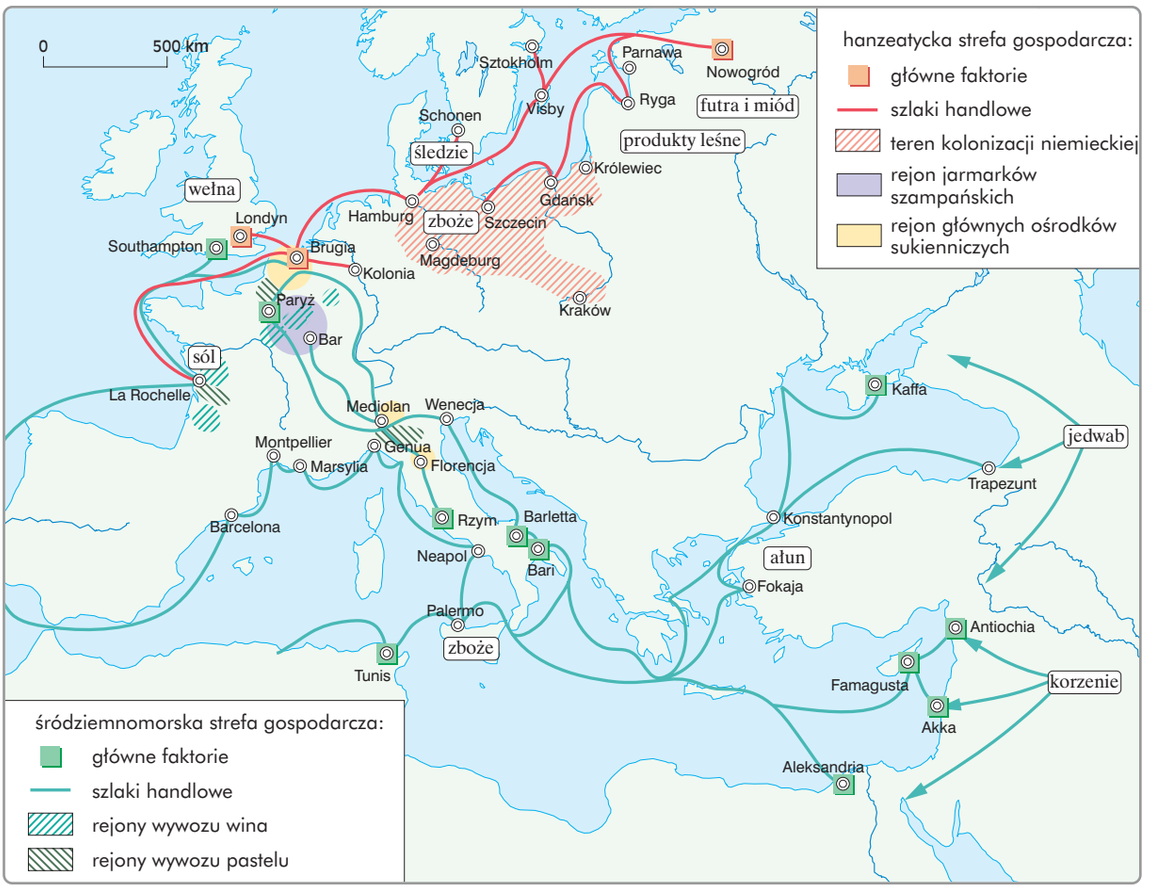

.....

Zadanie 8. (*1 pkt*)

Zaznacz krzyżykiem tę spośród pokazanych niżej budowli, która została wzniesiona w stylu romańskim.

A ☐

B ☐

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

A ☐

B ☐

Zadanie 9. (*6 pkt*)

Przeanalizuj tekst źródłowy oraz fragment uproszczonego drzewa genealogicznego Piastów, a następnie wykonaj polecenia.

Tegoż roku [...] Bolesław, książę Polaków, przywłaszczył sobie insygnia i tytuł królewski z krzywdą króla Konrada; lecz śmierć rychło jego zuchwalstwo unicestwiła. [...] Wspomniany wyżej Bolesław, książę polski, umarł, pozostawiając dwóch synów: Mieszka i Ottona. Mieszko prześladował brata swego Ottona i wygnał go na Ruś. Gdy tam przez pewien czas na nędzne skazany był życie, począł zabiegać o łaskę cesarza Konrada, by za jego wstawiennictwem i pomocą móc powrócić do kraju. Cesarz przychylił się do tej prośby i postanowił sam z wojskiem napaść na Mieszka z jednej strony, z drugiej zaś strony miał to uczynić brat Mieszka, Otto. Takiego natarcia nie będąc w możności wytrzymać, uszedł Mieszko do Czech, do księcia Udalryka, na którego w tym czasie cesarz był zagniewany, lecz ów, ażeby sobie w ten sposób zjednać cesarza, chciał mu wydać Mieszka; cesarz jednak wzgardził tak zbrodniczym układem, oświadczając, że nie chce wroga kupować od wroga.

Cyt. za: R. Grodecki, Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej, z. 16, Kraków 1923, s. 20.

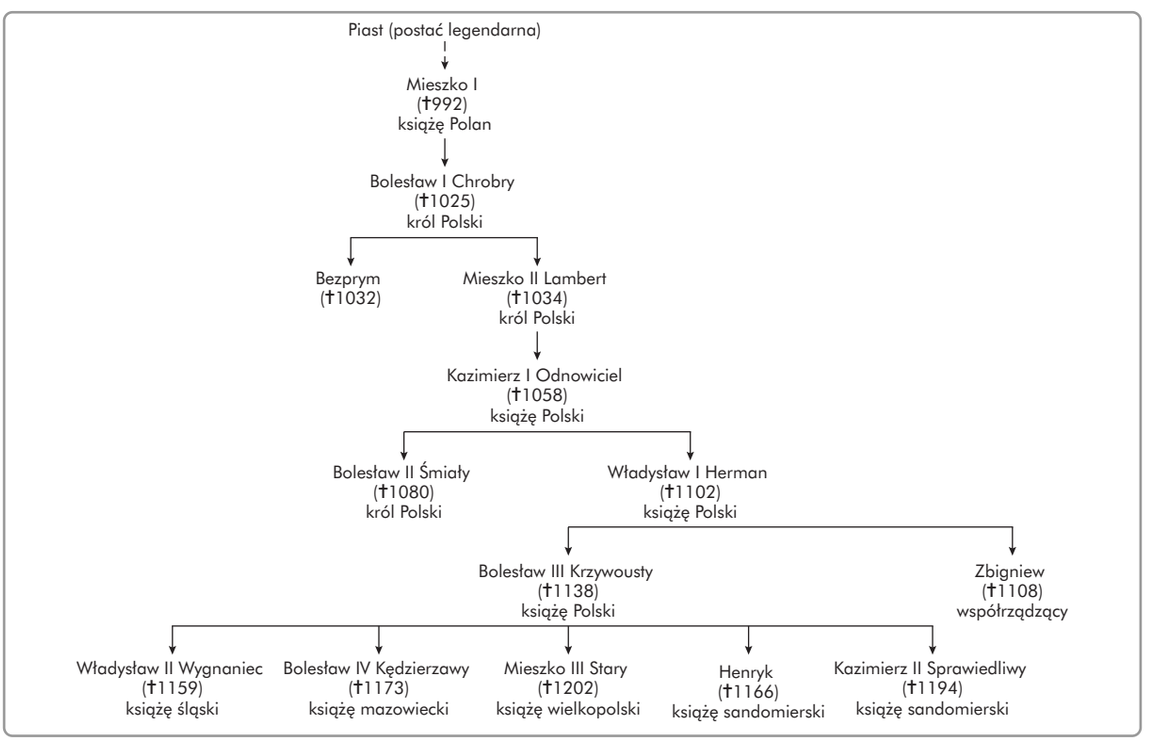

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

a) Określ stosunek autora źródła do polskiego władcy Bolesława. Swoje zdanie poprzyj podaniem odpowiedniego cytatu.

.....

.....

.....

b) Podaj przydomki dwóch władców polskich wymienionych w tekście źródłowym.

.....

c) Określ pokrewieństwo łączące Bolesława II Śmiałego z Mieszkiem II Lambertem (kim był Bolesław dla Mieszka), oraz Władysława II Wygnańca z Mieszkiem III Starym (kim był Władysław dla Mieszka).

– Bolesław II Śmiały – Mieszko II Lambert .....

– Władysław II Wygnaniec – Mieszko III Stary .....

Zadanie 10. (*4 pkt*)

Przeanalizuj dane statystyczne z tabeli, a następnie wykonaj polecenia.

Lokacje miast w Polsce w XIII w.

Dzielnica	Liczba lokacji monarszych	Liczba lokacji duchownych	Liczba lokacji rycerskich
Śląsk	91	16	6
Wielkopolska	24	6	8
Małopolska	17	11	1
ziemia łęczycka i sieradzka	13	4	–
Kujawy i ziemia dobrzyńska	5	4	–
Pomorze Gdańskie	4	1	–
Mazowsze	2	2	–

Dane za: P. Kaczanowski, J K. Kozłowski, J. Wyrozumski, *Wielka historia Polski*, t. 1, Kraków 2003, s. 569.

a) Podaj nazwę dzielnicy, która w XIII w. przodowała pod względem ilości lokacji rycerskich.

.....

b) Wyjaśnij krótko, na czym polegała lokacja miasta.

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

c) Spośród podanych niżej stwierdzeń podkreśl nieprawdziwe.

– Najwięcej lokacji w XIII w. miało miejsce na Śląsku.

– Mazowsze miało w XIII w. więcej lokacji duchownych niż Małopolska lokacji rycerskich.

– Śląsk miał w XIII w. więcej lokacji niż wszystkie pozostałe dzielnice razem wzięte.

– Wielkopolska miała w XIII w. więcej lokacji duchownych niż rycerskich.

Zadanie 11. (*6 pkt*)

Uzupełnij tabelę, wpisując obok podanej postaci nazwę dynastii, z której się wywodziła. Jedna dynastia może pojawić się przy kilku postaciach.

Lp.	Postać	Dynastia
1.	Włodzimierz I Wielki	
2.	Ludwik Dziecię	
3.	Otton I	
4.	Karol Wielki	
5.	Ryszard Lwie Serce	
6.	Stefan I Święty	

Zadanie 12. (*5 pkt*)

Do tabeli wpisz brakujące informacje w miejsca oznaczone literami.

Lp	Postać	Rok	Osiągnięcie
1.	a)	1487	dotarcie do Przylądka Dobrej Nadziei
2.	Krzysztof Kolumb	b)	odkrycie San Salwador, Kuby i Haiti
3.	Ferdynand Magellan	1519–1521	c)
4.	d)	1642	odkrycie Tasmanii
5.	James Cook	1770	e)

Zadanie 13. (*1 pkt*)

Przeanalizuj fragment opracowania naukowego, a następnie napisz, na związek między jakimi dwoma dziedzinami życia wskazuje autor tekstu.

Przyjęcie przez rycerstwo i część feudałów haseł reformacji zmniejszyło w pewnym stopniu ich popularność wśród mieszczaństwa, które chciało pod postacią reformy religijnej urzeczywistnić swoje dążenia społeczno-polityczne. Dlatego też mieszczaństwo nie poparło rycerstwa, które w roku 1522 pod wodzą Franciszka Sickingena i Ulryka Huttena wystąpiło zbrojnie przeciwko ar-

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

cybiskupowi Trewiru, wspomaganemu przez książąt duchownych i świeckich. Rycerstwo zostało pokonane, co z kolei ułatwiło feudałom stłumienie powstania chłopskiego w południowych Niemczech. [...]
Po rozgromieniu powstania chłopskiego książęta feudalni wykorzystali reformacje luterańską w celu uniezależnienia się od papieża i cesarza. Wywarło to oczywiście wpływ przede wszystkim na strukturę organizacyjną nowego wyznania.
Cyt. za: Zarys dziejów religii, pod red Z. Poniatowskiego, Warszawa 1964, s. 639.

.....

.....

Zadanie 14. (*3 pkt*)

Przeanalizuj poniższą mapę, a następnie uzupełnij luki w zdaniach dotyczących jej treści.

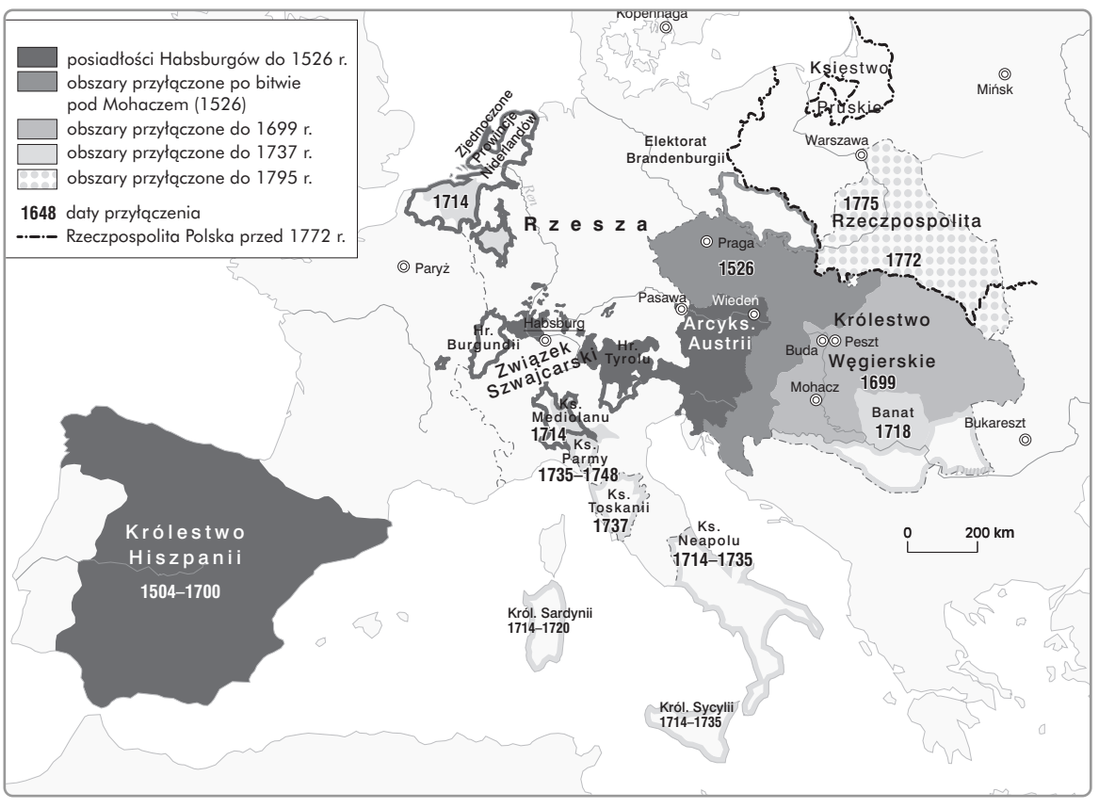

a) W XVII w. Habsburgowie panowali między innymi w Austrii, Czechach i

.....

b) Część ziem polskich dostała się pod panowanie Habsburgów w roku 1772 na skutek

.....

c) Przed rokiem 1526 posiadłości Habsburgów obejmowały Tyrol, Styrię i

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 15. (*4 pkt*)

Przeanalizuj dane zawarte w tabeli, a następnie wykonaj polecenia.

Lp.	Rok wydania	Miejsce	Postanowienia przywileju/konstytucji sejmowej
1.	1430	Jedlnia	[…] *przyrzekamy też* […], *że żadnego ziemianina osiadłego za żaden występek czy winę nie uwięzimy* […], *o ile nie zostanie przez sąd słusznie skazany.*
2.	1454	Nieszawa	[…] *przyrzekamy również, że ani żadnych nowych ustaw nie wydamy, nie polecimy wzywać ziemian na wojnę bez zgody sejmiku ziemskiego.*
3.	1501	Mielnik	[…] *całą władzę wykonawczą w Polsce oddano w ręce senatu* […] *król, zwany princepsem, sprowadzony został do roli bezsilnego przewodniczącego w radzie koronnej (senacie).*
4	1505	Radom	[…] *by nic nowego przez nas i następców naszych nie mogło być ustanowione bez wspólnego przyzwolenia panów rady i posłów ziemskich.*

a) Podaj imiona władców, za panowania których zostały wydane przywileje w Jedlni i w Radomiu.

Jedlnia .....

Radom .....

b) Napisz, który z przywilejów nazywa się konstytucją nihil novi, i wyjaśnij, od czego wzięła się ta nazwa.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (*4 pkt*)

Przeanalizuj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

O wiarach, jakie były w Polszcze

Najpierwsza wiara w Polszcze panująca była za Augusta III i jest dotychczas, acz oziębleJsza, katolicka rzymska. Druga, od niepamiętnych czasów zadawniona, pełno wszędzie swoich wyznawców mająca, żydowska. Trzecia, później z tureckiego państwa wprowadzona w małej liczbie, bo tylko w Łucku na Wołyniu i w Haliczu na Podolu, Karaimów; jest to sekta Starego Testamentu; trzymają się Karaimi samej Biblii, odrzucają Talmud i inne ustawy rabinów żydowskich. […] Czwarta wiara – luterska, piąta – kalwińska. Tych dwóch wiar jest dosyć znaczna liczba po miastach i miasteczkach wielkopolskich, mianowicie nad granicą szląską, bradeburską i w Prusach. Jest dosyć familij szlacheckich lutrów i kalwinów, osobliwie w Wielkiej Polszcze i w Litwie, a oprócz tego znajdują się w Krakowskiem, Sendomirskiem i Lubelskiem. Po niektórych miastach mieli pod panowaniem Augusta III swoje kościoły i oratoria, jako też szkoły dla swojej młodzieży. Nie mieli jednak liberum exercitium [swobody odprawiania] obrządków swoich, prócz w jednym Lesznie

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

w Wielkiej Polszcze i w drugiej Wschowie, w których dwóch miastach większa połowa mieszczan składa się z dysydentów. [...] Mieli także lutrzy i kalwini po wielu wsiach i miastach kościoły, tak z dawna prawami polskimi pozwolone, jako też podczas rewolucji szwedzkich przy protekcji tych monarchów jako dysydentów powystawiane, które niektórzy panowie polscy katolickiego wyznania odbierali im za dekretami trybunalskimi albo też gwałtowną mocą wywracali.

Cyt. za J. Kitowicz, Opis obyczajów za panowania Augusta III,
http://monika.univ.gda.pl/~literat/kitowic/k0002.htm

a) Wymień najliczniej reprezentowane wyznanie w Polsce wymienione przez Jędrzeja Kitowicza.

.....

b) Wyjaśnij pojęcie *dysydent* w kontekście używanym przez autora tekstu.

.....

.....

.....

.....

.....

c) Wymień dwa wyznania bądź religie pominięte przez Kitowicza, których przedstawiciele zamieszkiwali ziemie polskie w XVII–XVIII w.

.....

Zadanie 17. (*3 pkt*)

Wyjaśnij pojęcie „druga defenestracja praska". Uwzględnij przy tym datację wydarzenia, jego przebieg i następstwa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 18. (*2 pkt*)

Przeanalizuj poniższą mapę, a następnie wykonaj polecenia.

a) Odczytaj z mapy i napisz, w którym wieku Rosja odnotowała największy wzrost swojego terytorium.

.....

b) Podaj nazwę państwa europejskiego, którego część terytorium zagarnęła Rosja w XVIII w.

.....

Zadanie 19. (*2 pkt*)

Określ styl dzieł przedstawionych na fotografiach, wpisując w ramkach stosowne litery.

A ☐

B ☐

a) renesans b) barok c) impresjonizm d) secesja d) ekspresjonizm

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 20. (*2 pkt*)

Wśród wymienionych niżej wydarzeń oznacz literą A to, które było chronologicznie pierwsze, zaś literą B, to które było chronologicznie ostatnie.

Lp.	Wydarzenie	Odpowiedzi
1.	aneksja Teksasu przez USA	
2.	nabycie Alaski przez USA od Rosji	
3.	ogłoszenie doktryny Monroe'a	
4.	wojna secesyjna	

Zadanie 21. (*2 pkt*)

Przeanalizuj poniższy tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

Tytuł II. O rządzie
Artykuł 5. Korona książęca warszawska jest dziedziczną w osobie Króla Saskiego, jego potomków, dziedziców i następców [...].
Artykuł 6. Rząd jest w osobie króla. [...]
Artykuł 9. Król zwołuje, przedłuża i odracza zgromadzenie głównego sejmu. [...]

Tytuł III. O ministrach i Radzie Stanu [...]
Artykuł 14. Rada Stanu składa się z ministrów. [...]
Artykuł 15. Rada Stanu roztrząsa, układa i uchwala projekta doprawa lub urządzenia administracji publicznej [...].
Artykuł 18. Decyzje, projekta do prawa, wyroki i urządzenia roztrząsane w Radzie Stanu, podlegają zatwierdzeniu królewskiemu.

Tytuł IV. O Sejmie Głównym
Artykuł 19. Sejm Główny składa się z 2 izb, to jest z Izby pierwszej, czyli Izby Senatorskiej, i z drugiej Izby, czyli Poselskiej. [...]

Tytuł V. O Senacie
Artykuł 23. Senat składa się z 18 członków, to jest: 6 biskupów, 6 wojewodów, 6 kasztelanów. Artykuł 26. Senatorowie są dożywotni. [...]

Tytuł IX. Sądownictwo
Artykuł 69. Kodeks Napoleona będzie prawem cywilnym KsięstwaWarszawskiego.
Cyt. za: T. Maresz, K. Juszczyk, Historia w tekstach źródłowych, t. 2, Rzeszów 1996, s. 119–121.

a) Napisz, jak nazywa się zacytowany akt prawny, podaj datę roczną, nazwę państwa oraz charakter dokumentu.

.....

b) Podaj, w sojuszu z jakim państwem europejskim występował kraj, którego dotyczy dokument; zacytuj na potwierdzenie odpowiedni fragment.

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 22. (*4 pkt*)

Z podanej niżej listy nazwisk wpisz do tabeli te, które odpowiadają zaprezentowanym nurtom filozoficznym, ideologicznym i ekonomicznym XIX i XX w. Przy każdym z nurtów powinno się znaleźć tylko jedno nazwisko.

Claude Lévi-Strauss, Michał Bakunin, François Quesnay, Jean Paul Sartre, Robert Owen, Adam Smith, Edyta Stein

Lp.	Nurt bądź ideologia	Postać
1.	socjalizm utopijny	
2.	liberalizm	
3.	egzystencjalizm	
4.	strukturalizm	

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 23. (*1 pkt*)

Przeanalizuj tekst opracowania naukowego, a następnie sformułuj tezę, którą w zacytowanym fragmencie postawili jego autorzy. W swojej wypowiedzi unikaj powtarzania fragmentów tekstu.

[...] Ten stan rzeczy miał konsekwencje w postaci daleko idącej dezintegracji społeczno-gospodarczej całego terytorium Polski przedrozbiorowej. Pogłębiał go system komunikacyjny, dostosowany do potrzeb trzech państw zaborczych, co było szczególnie widoczne w miarę rozbudowy sieci kolejowej, jak i w tworzeniu specyficznych barier celnych przez Petersburg, Berlin i Wiedeń. [...] Prowadziło to do izolowania od siebie poszczególnych polskich dzielnic, znajdujących się w obrębie trzech zaborów. [...]

Na ziemiach polskich po 1864 roku pojawiło się ponadto daleko idące zróżnicowanie poziomu życia gospodarczego, a w konsekwencji struktury społeczno-zawodowej ludności w poszczególnych zaborach [...]. Daleko posunięta dezintegracja ziem polskich, sztucznie podzielonych, miała wycisnąć specyficzne piętno także na życiu politycznym społeczeństwa polskiego.

Cyt. za: M. Zgórniak, J. Buszko, Wielka historia Polski, t. 4, Kraków 2003, s. 402, 406.

.....

.....

.....

Zadanie 24. (*2 pkt*)

Przeanalizuj fragment uproszczonego drzewa genealogicznego Stanisława Augusta Poniatowskiego, a następnie wykonaj polecenia.

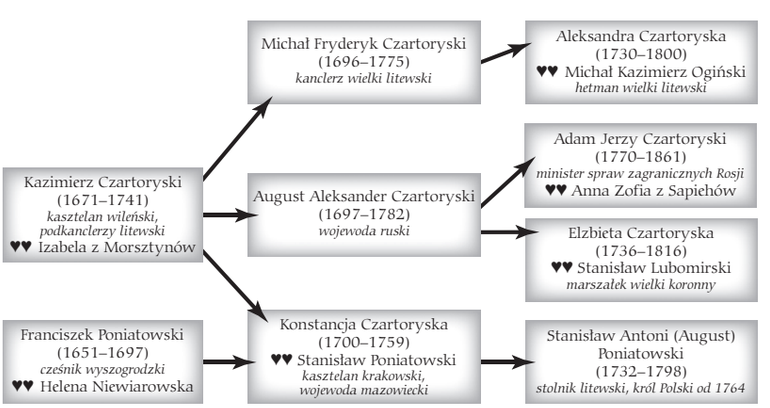

a) Napisz, z przedstawicielami jakiej warstwy (grupy) wewnątrzszacheckiej wiązali się więzami pokrewieństwa Poniatowscy w XVIII w.

.....

b) Podaj, który z umieszczonych w drzewie genealogicznym mężczyzn sprawował najniższy urząd (podaj imię i nazwisko).

.....

Zadanie 25. (*2 pkt*)

Wśród wymienionych niżej nurtów w sztuce oznacz literą A ten, który był chronologicznie najwcześniejszy, zaś literą B ten, który był chronologicznie najpóźniejszy.

Lp.	Nurt	Odpowiedzi
1.	fowizm	
2.	ekspresjonizm	
3.	impresjonizm	
4.	dadaizm	
5.	pop-art	

Zadanie 26. (*4 pkt*)

Oceń, która z podanych informacji jest prawdziwa, a która fałszywa, wpisując przy nich odpowiednio litery P (prawda) lub F (fałsz).

Lp.	Stwierdzenie	Odpowiedź
1.	Adolf Hitler przejął władzę w Niemczech dzięki przeprowadzeniu zamachu stanu.	
2.	Benito Mussolini po przejęciu władzy we Włoszech przyjął tytuł caudillo	
3.	W Portugalii i Hiszpanii powstały w okresie międzywojennym reżimy autorytarne.	
4.	Frankiści przejęli w okresie międzywojennym władzę w Jugosławii.	

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 27. (*4 pkt*)

Przeanalizuj poniższe wykresy statystyczne, a następnie wykonaj polecenia.

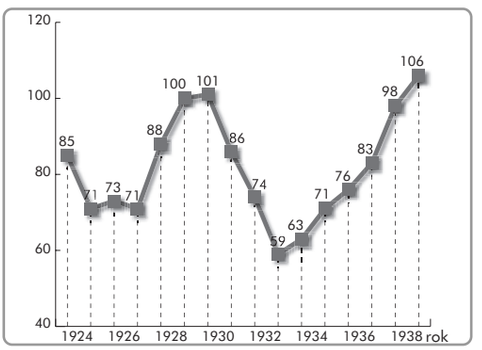

Zmiany Wskaźnika produkcji przemysłowej w RP

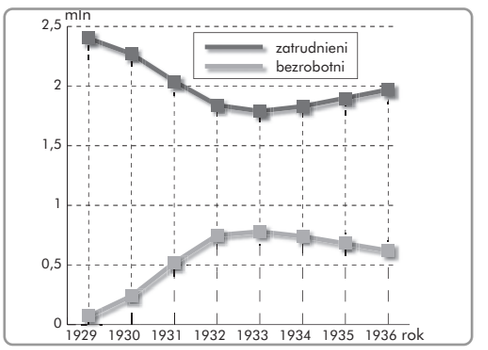

Zmiany poziomu zatrudnienia i bezrobocia w Polsce w latach 30. XX w.

a) Podaj nazwę zjawiska gospodarczego, którego skutki widoczne są na wykresach od 1930 r.

.....

b) Opisz krótko wpływ zjawiska wymienionego w zadaniu a) na poziom zatrudnienia w Polsce.

.....

.....

c) Napisz, w którym roku polska produkcja przemysłowa wróciła do poziomu z roku 1929.

.....

d) Wymień jedną metodę łagodzenia skutków zjawiska wspomnianego w zadaniu a).

.....

.....

Zadanie 28. (*3 pkt*)

Przeanalizuj poniższe dane statystyczne, a następnie rozstrzygnij, które ze stwierdzeń zamieszczonych w tabeli jest prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy nich odpowiednio P (prawda) lub F (fałsz).

Straty ludnościowe w wyniku II wojny światowej

Kraj	Straty łączne	Straty wojskowe
Państwa alianckie		
Belgia	88 000	12 000
Brazylia	1 000	943
Brytyjska Wspólnota Narodów	467 371	373 372
– Australia	24 000	23 365
– Kanada	38 000	37 476
– Indie	24 338	24 338

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

– Nowa Zelandia	10 033	10 033
– Związek Południowej Afryki	7 000	6 840
– Wielka Brytania	357 000	264 443
– kolonie	7 000	6 877
Chiny (wojska Kuomintangu)	1 310 224	1 310 224
Chiny (siły komunistyczne – wysokość strat podawana przez komunistów chińskich jest powszechnie kwestionowana)	22 000 000	2 200 000
Czechosłowacja	225 000	10 000
Dania	4 000	3 006
Filipiny	118 000	27 000
Francja	563 000	213 324
Grecja	413 000	88 300
Holandia	208 000	7 900
Jugosławia	1 505 000	410 000
Norwegia	10 000	3 000
Polska	5 800 000	320 000
USA	298 000	292 131
ZSRR	16 800 000	10 000 000
Państwa osi i sojusznicy		
Bułgaria	20 000	10 000
Finlandia	84 000	82 000
Japonia	1 972 000	1 300 000
Rumunia	500 000	300 000
Rzesza	4 200 000	3 500 000
Węgry	490 000	200 000
Włochy	395 000	242 232
Inne państwa		
Albania	28 000	
Luksemburg	5 000	
Razem (bez uwzględnienia kwestionowanych strat podawanych przez komunistów chińskich)	35 504 595	18 705 432

Dane za: Najnowsza historia świata, t. 1, pod red. A. Patka, J. Rydla, J. J. Węca, Kraków 2003, s. 21

Lp.	Stwierdzenie	Odpowiedź
1.	Państwa „Osi" poniosły w czasie II wojny światowej większe straty ludnościowe niż kraje alianckie.	
2.	Polska zaliczała się do trzech krajów, które poniosły w II wojnie światowej najwyższe straty ludnościowe.	
3.	Większość strat poniesionych przez Polskę w II wojnie światowej obejmowała ludność cywilną.	

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 29. (*1 pkt*)

Przeanalizuj plakat, a następnie uzupełnij komentarz zamieszczony poniżej.

Plakat propagandowy nawoływał do uczestnictwa w głosowaniu przewidzianym na 30 czerwca 1946 r. Głosowanie obejmowało trzy pytania i dotyczyło wprowadzenia jednoizbowości parlamentu, utrwalenia przemian gospodarczych wynikłych z reformy rolnej oraz akceptacji nowych zachodnich granic Polski. Głosowanie to przeszło do historii pod nazwą

.....

Zadanie 30. (*4 pkt*)

Przeanalizuj zamieszczoną niżej mapę z podziałem Niemiec i Berlina po II wojnie światowej, a następnie uzupełnij jej legendę.

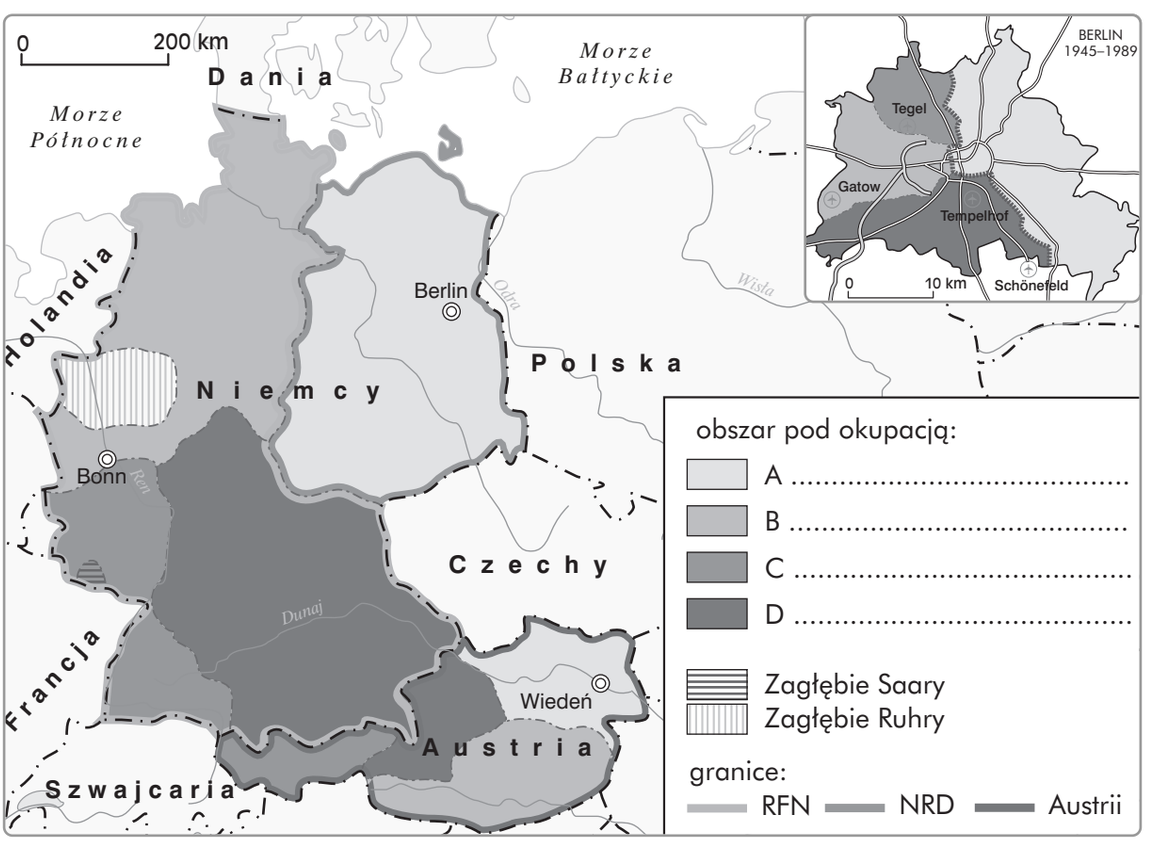

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Zadanie 31. (*3 pkt*)

Przeanalizuj przedstawiony wykres statystyczny, a następnie rozstrzygnij, które ze stwierdzeń podanych w tabeli pod wykresem jest prawdziwe, a które fałszywe, wpisując przy nich odpowiednio P (prawda) lub F (fałsz).

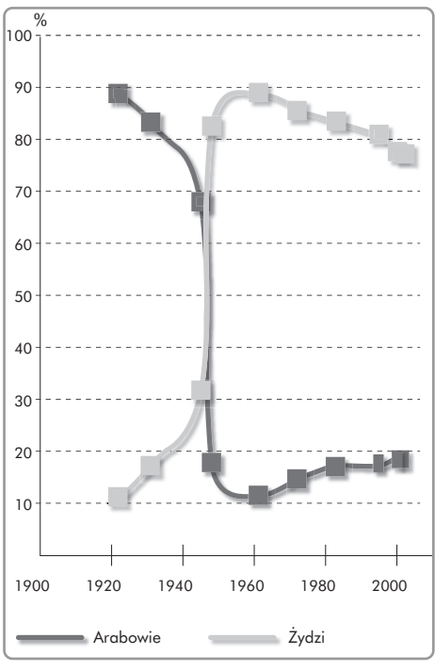

Relacje liczebności ludności arabskiej i żydowskiej na obszarze obecnego państwa Izrael w ciągu XX w.

Dane uogólnione i przetworzone za: The Penguin Atlas of *World History*, vol. 2, New York 1995, s. 258

Lp.	Stwierdzenie	Odpowiedź
1.	Bezpośrednio przed wybuchem II wojny światowej na obszarze dzisiejszego państwa Izrael zamieszkiwało około 2/3 ludności arabskiej i 1/3 ludności żydowskiej.	
2.	Napływ ludności żydowskiej na tereny dzisiejszego państwa Izrael nasilił się po II wojnie światowej.	
3.	Pod koniec XX w. ludność arabska stanowiła w Izraelu mniej niż 20% ogółu społeczeństwa.	

Zadanie 32. (*2 pkt*)

Przeanalizuj mapę, a następnie wykonaj polecenia.

a) Napisz, kiedy toczyła się wojna ukazana na mapie (podaj lata)

.....

b) Podaj jeden przykład działań podjętych przez mocarstwa, aby zmusić Federacyjną Republikę Jugosławii (Serbię i Czarnogórę) do respektowania praw mniejszości etnicznych.

.....

.....

.....

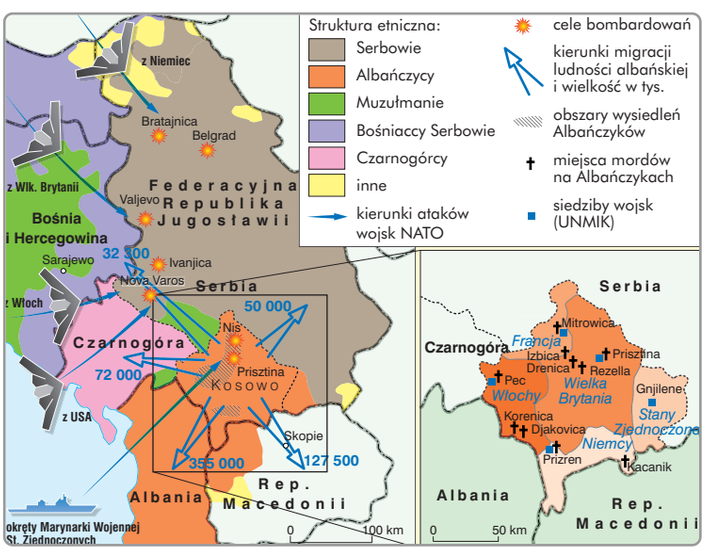

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

.....

.....

Zadanie 33. (*4 pkt*)

Przeanalizuj fragment tekstu piosenki Jacka Kaczmarskiego, a następnie wykonaj polecenia.

Czastuszki o pierestrojce

Odrodzenie państwa w drodze!
Już nie grozi nam agonia!
Wspólnie się radują srodze
Litwa, Łotwa i Estonia.

Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!
Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!

Pierestrojka szlaki mości
Do osiągnięć i honorów!
Nie posiada się z radości
Ukraina i Białoruś.

Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!
Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!

Ekonomia rusza z posad
I oblicze życia zmienia!
Z entuzjazmem w mocnych głosach
Śpiewa Gruzja i Armenia.

Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!
Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!

Jawność oczy nam odsłania
I w umysłach cuda sprawia!
Już do nóg się za to kłania
Azerbejdżan i Mołdawia

Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!
Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!

Wspólny trud to wspólne dzieło!
Partykularyzmom – basta!
Marszem więc wkraczają w przełom
Tadżykistan i Kazachstan.

Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!
Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!

Zbudujemy kraj nad kraje!
Tylko zechciej chcieć – i potraf!

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl

Jak za cara Mikołaja!
Jak za cara Piotra!

Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!
Oj ra! Oj ra! Rodina Sowieckaja!

Cyt. za: http://www.teksty.org/j/jacekkaczmarski/czastuszkiopierestrojce.php

a) Wyjaśnij znaczenie pojęcia „pieriestrojka", odwołując się w objaśnieniu do chronologii, nazwiska twórcy oraz wiedzy pozaźródłowej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Oceń, jaki jest stosunek autora do pieriestrojki i uzasadnij swoje zdanie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: arkusze.pl